

STRAK MAAR

GEPLOOID

VILLA TRUYENS RHENEN

MEI 2006

17

HET HOUTBLAD

Het vrije uitzicht op de Rijn is uitgebuit in een unieke villa, waarvan de houten huid zich voor het oog rond glazen volumes plooit en zo een kader vormt voor wonderschone vergezichten.

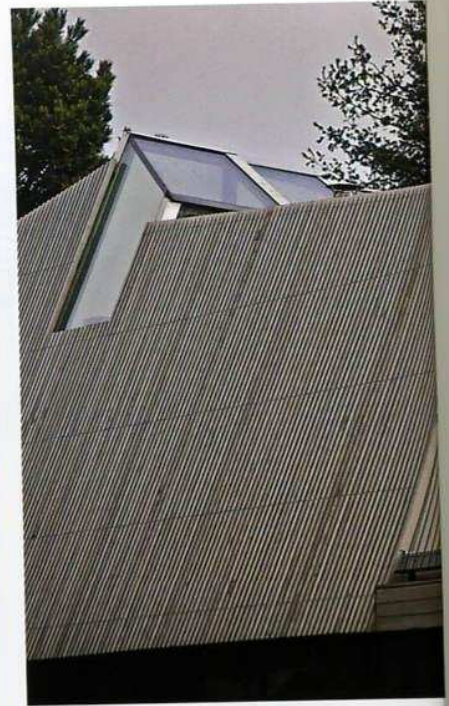
Aan de rand van Rhenen, vlak bij de rivier de Rijn, is de afgelopen jaren een bijzonder villawijkje gereedgekomen. Vier huizen telt het, en de architectuur ervan is duidelijk verwant. Ze zijn dan ook alle ontworpen door Paul de Ruiter, een Amsterdamse architect die al van jongs af aan verknocht was aan juist deze plek. Zijn geboortehuis, waar hij ook opgroeide, staat op de heuvel er direct achter. Nog altijd vindt hij dit een van de allermooiste locaties van Nederland.

In 1994 nam hij als beginnend architect het ongebruikelijke besluit hier een eigen werkgebied te creëren. Hij nam een optie op het terrein, toen in gebruik als tuinbouwgrond, en werd daarvan zelf de ontwikkelaar. Sindsdien verrezen er drie villa's; over één ervan, villa Deys - een seniorenwoning rond een privézwembad -, publiceerde Het Houtblad in 8/2003. Het nu opgeleverde exemplaar vervolmaakt de wijk, en voegt tegelijk iets volkomen nieuws toe. Belangrijkste uitgangspunt was ditmaal het fraaie uitzicht uit te buiten en tegelijk te zorgen voor een maximale privacy. De opdrachtgevers hadden nóg een wens: een houten huis.

Compacte vorm En een houten huis is het geworden, prachtig passend tussen de andere villa's. Net als de andere oogt het bescheiden, een typerend streven van deze architect. De Ruiter is een idealist die er zich flink voor inzet dat gebouwen hun omgeving slechts moeten verrijken. Voor de terreininrichting heeft hij zelfs bureau Zijaanzicht te Arnhem ingeschakeld: milieubewuste landschapontwerpers die ervoor zorgden dat de biotoop niet werd verstoord. Eenzelfde inzet had hij voor het architectonisch beeld: protserige bouwwerken zijn, naar zijn vaste overtuiging, in dit kwetsbare rivierlandschap uit den boze. Ook deze laatste villa kreeg daarom een compacte vorm en werd qua kleurstelling en materiaal zorgvuldig afgestemd op de omgeving. Het schuine dak, door de gemeente verplicht gesteld, kreeg een zo bescheiden mogelijke vorm.

Schijnbaar zelfstandige volumes De hoofdopzet is uiterst helder. Opdat het kwartet van villa's een mooi ensemble werd, moest allereerst een antwoord komen op het hoogteverschil tussen beide burens. Rechts stond al een lage bungalow (villa Deys) en links een kloeke woning

De 1e verdieping kraagt 3,45 m uit.

van twee lagen hoog. De oplossing doet vanzelfsprekend aan: in de nieuwe villa zijn twee etages als schijnbaar zelfstandige volumes op elkaar gestapeld. De begane grond is een rechthoekig blok haaks op de rivier. Daarboven bevindt zich, iets naar achter, de tweede etage met een vierkant grondvlak. Zo ontstond een pand dat aan de voorzijde slechts één bouwlaag telt, en toch beschikt over een riante etage. Deze laatste is qua oppervlakte zelfs veruit de grootste, want aan de oostkant kraagt hij 3,45 m uit; de volle diepte is 11 m. Aldus overhuift hij meteen de voordeur: een reusachtig afdak, helemaal met western red cedar latjes (38 x 38 mm) bekleed, welke afwerking ook op vele andere plaatsen in de gevels is terug te vinden.

Twee etages als schijnbaar zelfstandige volumes op elkaar gestapeld.

Een soort gespleten zadeldak met een wig van glas, waardoor het zuiderlicht het huis binnenstroomt.

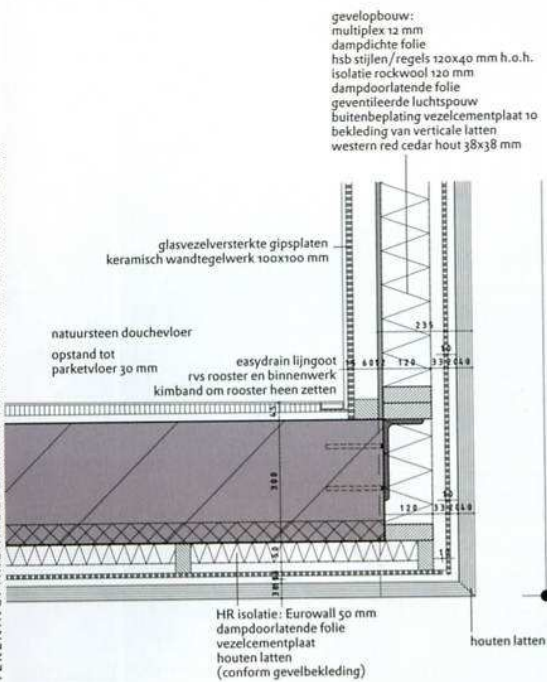
Grote overkappingen De constructie van de villa is complex, niet alleen door de brede uitkraging, maar ook doordat het hele woonhuis is onderkelderd. Hier bevindt zich een garage voor vijf auto's; de bewoners zijn verzamelaars. De inrit ernaartoe loopt langs de oostkant van het huis, duikt de grond in bij de voordeur, om vervolgens linksaf de kelder in onder het huis uit te komen. Dat vroeg om grote overspanningen die alle in beton zijn uitgevoerd, het materiaal dat voor de hele kelderbak is toegepast en ook voor alle vloeren. De draagconstructie van de uitkragende etage is in de benedenverdieping terug te vinden, al is dat aan de buitenkant niet te zien. Daar lijkt vrijwel de hele onderpui van glas, pas bij nadere inspectie blijkt deze gedeeltelijk van dichte, geëmailleerde glasplaten te zijn. Langs deze oostgevel staat hierbinnen een reeks ranke stalen kolommen (hart op hart 1,80 m), steeds precies achter de kitnaden in het transparante glas. De muren aan de westkant zijn opgetrokken uit kalkzandsteen, waaraan de betonnen vloer stevig is verankerd.

Wig van glas De etage is in hout(skelet)bouw uitgevoerd om het uitkragende bouwdeel zo licht mogelijk te houden. Daarbij rust de kap van gelamineerde vuren spanten (271 x 71 mm, bij een lengte van circa 5,50 m) ook nog op twee stalen portaalconstructies. De ene is weggewerkt in de zuid-, de andere in de noordgevel. Het bijzondere van de kap is dat deze aan de oostkant werkelijk plat is, maar aan de westzijde blijkt te bestaan uit een soort gespleten zadeldak. De voorste helft bereikt in de nok een hoogte van circa 1 m, de achterste klimt tot 1,30 m. Hiertus-

Feiten en getallen

Locatie: Rhenen **Opdrachtgever:** Particulier
Ontwerp: Architectenbureau Paul de Ruiter Amsterdam; Paul de Ruiter **Constructeur:** Van Kessel en Janssen Beuningen **Wrc latten, gelamineerd vuren liggers:** Stiho Utrecht **Overig wrc buitentimmerwerk:** Timmerfabriek Heibo Veenendaal **Bangkirai terrashout:** Imabo Van den Brink Rhenen
Overig constructiehout: Verdouw Gouda Bouwproducten **Eiken parket en trapbekleding:** Holleman Parket Wageningen **Bruto vloeroppervlak:** 424 m²
Bouwperiode: Maart 2004 - maart 2005 **Bouwkosten:** €565.000 (incl. btw)

sen is een wig van glas die volop zuiderlicht in het huis doet stromen, precies boven het trappenhuis zodat het helemaal tot beneden doordringt. De glazen wig zet zich trouwens even in de westgevel door, een vondst waardoor vanuit het trappentaal een blik wordt gegund op Rhenens grootste trots: de toren van de Cunerakerk, gebouwd rond 1500.

Gestreepte houten huid Aan het uiterlijk van de villa is de constructie niet af te lezen. Het ging er vooral om heel precies het karakter ervan uit te beelden: een houten huis met veel privacy en veel prachtig uitzicht. Dat is vertaald in een krachtig architectonisch beeld, waarbij een gestreepte houten huid zich als het ware om de beide etages plooit, per woonlaag in een andere richting. Zo wordt van elke verdieping expliciet de eigen aard versterkt.

Boven is bij uitstek de plaats waar je altijd, ook bij lage waterstand, de Rijn kunt zien. Vandaar dat de architectuur hier volledig is toegespitst op dat uitzicht. De zuidgevel, gericht op de rivier, bestaat geheel uit glas, gevat in een breed kozijn van overmaatse western red cedar glaslaten (200 x 60 mm). Direct hierachter liggen de voornaamste woonvertrekken over de volle breedte van het huis. Dit uitzicht is des te sterker aanwezig, omdat de oost- en westgevel vrijwel helemaal gesloten zijn; ze zijn bekleed met precies hetzelfde latwerk dat onder de luifel te vinden is. De westgevel helt naar binnen, wat een indruk van beschutting geeft.

Detail gevelopbouw te verdieping.

*Een krachtig
 architectonisch beeld met een
 gestreepte
 houten huid.*

Duurzame schoonheid De begane grond is introvert: hier zijn voornamelijk slaap- en werkvertrekken. Binnenkort zal de eerste indruk hiervan gesloten zijn. Een belangrijk onderdeel is namelijk nog niet gerealiseerd: houten vouwdeuren van horizontale latten, die de hele zuidgevel moeten bedekken. Dit latwerk wordt zo gedimensioneerd, dat er van binnenuit goed doorheen te kijken is, terwijl het van buiten dicht lijkt. Alleen de oost- en westgevel zullen dan nog uit glas lijken te bestaan. Maar dan is ook het beoogde beeld compleet van een houten huid die zich langs de lagen plooit. Zonder zorgvuldige aandacht voor zelfs het kleinste onderdeel was het architectonisch beeld uiteraard nooit sterk geworden. Maar gelukkig is alles zeer strak uitgevoerd. Dat geldt met name voor het houtwerk, waarbij zelfs alle smalle western red cedar latjes (in de fabriek vervaardigd en daar ook behandeld met Olympic stain) stuk voor stuk zijn aangebracht. De duurzame schoonheid ervan is gegarandeerd door ze afhankelijk van hun positie steeds zo af te werken, dat het regenwater er gemakkelijk langs stroomt. De bovenkanten zijn dus afgeschuind, en als ze horizontaal zijn toegepast, zijn ze net vrij gehouden van het achtervlak. Zo maakt de architect de slogan waar, waarmee hij graag een beroemde uitspraak van Rem Koolhaas parafraseert. Waar deze zegt: 'No money, no details', staat De Ruiters voor het omgekeerde: 'No details, no architecture.' •